

Posudek školitele na bakalářskou práci Johany KRBCOVÉ

L.-F. Céline: Rozhovory s profesorem Y

Předložená studie se svým tematickým zaměřením a metodologickým uchopením řadí mezi práce situované do jakési „šedé zóny“ mezi francouzskou literaturou a lingvistikou. Sestává z komentovaného překladu Célinových *Rozhovorů s profesorem Y* a stylistické analýzy tohoto nevšedního, ve francouzském prostředí několikrát zdramatizovaného, ale českému čtenáři obvykle neznámého textu.

Vzhledem k takovému zaměření práce považuji za vhodné, že se studentka v jejím stručném úvodu omezila jen na ty aspekty autorova života a tvorby, které bezprostředně souvisejí s Célinovou rolí „stylisty, koloristy slov“.

Těžištěm studie je obsáhlá druhá kapitola, v níž Johana Krbcová nejprve shrnuje obsah románu (či románu-pamfletu?, parodie filozofického rozhovoru?), který ve spisovatelově díle hraje roli jakéhosi „poetického programu“ (*ars poetica*), a pak se věnuje jednotlivým subjektivním a objektivním slohotvorným činitelům charakterizujícím Célinův fiktivní rozhovor. Následují překlady celkem pěti ukázek zvolených na základě své výpovědní hodnoty, tedy podle četnosti jevů typických pro Célinův osobitý styl („ma petite musique“).

Jednotlivé poznámky k překladu jsme (já i francouzský lektor) studentce sdělovali průběžně a budou shrnuty i v průběhu obhajoby, takže teď jen několik závěrečných úvah: Célinův text je nesmírně těžký, neboť kromě své (autorkou práce velmi dobře vystižené) radikální expresivity obsahuje i celou řadu rozvitých metafor a promyšlených her s dvojsmysly. Některé pasáže na první pohled ideové kritiky mohou být díky výběru slov zároveň čteny i ve zcela jiném, např. skatologicko-pornografickém smyslu. Jiné zase rozvíjejí doslova filmové obrazy, například scéna, v níž Céline-terorista doslova zajímá a uváží své čtenáře-cestující v přečpaném „metru emocí“. Právě v těchto pasážích se studentce ne vždy podařilo „zachránit“ oba možné významy nebo vykreslit celý děsivě groteskní obraz, do něhož Céline doslova vtahuje své čtenáře. (Na druhé straně chtít dokonale přeložit jednoho ze stylisticky nejobtížnějších francouzských autorů všech dob na konci třetího ročníku by byl úkol hodný génia.)¹

Ve druhé kapitole pak Johana Krbcová ještě rozebírá slovní zásobu, skladbu a tvarosloví několika pasáží vybraných z Célinovy prvotiny *Cesta do hlubin noci* i z výše

¹ Doporučuji podívat se na překlad vybraných ukázek z pera Anny Kareninové, která dílo nazvala *Hovory s profesorem Y*: <http://www.advojka.cz/archiv/2006/35/celine-hovory-s-profesorem-y>.

uvedených *Rozhovorů s profesorem Y*, které již přinášejí citelný stylistický posun oproti autorovým začátkům. Ze srovnání obou děl jasně vyplývá, že sklony k porušování jazykových norem, tedy rozbíjení syntaxe, užívání hovorové francouzštiny a kořenění textů vulgarismy, se ve spisovatelově tvorbě postupem času prohlubovaly.

K francouzskému résumé nemám žádné vážnější výtky, zato u sestavování bibliografie mohla autorka postupovat uvážlivěji a důsledně oddělovat primární zdroje od sekundárních.

Co se týče formální stránky, studie byla mnou několikrát připomínkována a upravována. V konečné verzi k ní mám snad jen dvě poznámky:

1. Originály do češtiny přeložených citací by měly figurovat v poznámkách pod čarou, nikoli v samotném textu práce. (Např. s. 7, 8). U souvislých překladů delších pasáží Célinova díla je pochopitelné, že autorka uvedla obě jazykové verze za sebou, ale není důvod, proč by Vandromovy či Godardovy kritické postřehy měly být řazeny hned dvakrát za sebou, jednou v češtině, podruhé ve francouzštině. Tento úzus studii jen zbytečně prodlužuje a zneřehledňuje.

2. Pozor na původně aristokratická jména: ROUX, Dominique de (s. 8)

Také platí, že do poznámek pod čarou není nutné vypisovat celý bibliografický údaj (včetně ISBN), pokud je uveden v závěrečné bibliografii.

Bakalářská práce Johany Krbcové obecně splňuje veškeré nároky kladené na akademickou práci této úrovně a rozsahu, takže ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 6. 9. 2011

PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D.